

DATOS IDENTIFICATIVOS

Mediación en conflictos e situacións de violencia

Materia	Mediación en conflictos e situacións de violencia			
Código	O05G130V01502			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Análise e intervención psicosocioeducativa			
Coordinador/a	Lameiras Fernández, María			
Profesorado	Lameiras Fernández, María			
Correo-e	lameiras@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral	Os termos "conflicto" e "violencia" están estreitamente relacionados. O conflito é inherente á persoa humana e á sociedade: o individuo é un ser en conflito e non pode deixar de sê-lo. Non obstante, non sucede o mesmo coa violencia: a violencia non está na natureza humana; senón tan só o potencial para a violencia, pero as circunstancias condicionan a realización dese potencial (Galtung, 1997). O conflito non necesariamente ten que rematar en violencia física ou verbal. O fracaso na transformación do conflito é o que conduce á violencia. A complexidade da sociedade actual está a xerar novas formas de conflito e violencia tanto nos espazos públicos como nos privados. A través do desenvolvemento dos contidos desta asignatura tentamos debater sobre os diferentes contextos de relación e socialización das persoas, identificar conflitos e situacións de violencia nos ámbitos familiar, penal xuvenil e escolar, analizando as súas causas e as respostas producidas; presentando posibles estratexias de xestión e resolución dos conflitos desde unha perspectiva positiva e creativa.			

Competencias de titulación

Código	
A2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
A3	Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)
A18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
A20	Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas
A21	Asesorar e/ou acompañar a persoas e/ou grupos en procesos de desenvolvemento socioeducativo
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Planificación e organización
B5	Xestión da información
B6	Resolución de problemas e toma de decisións
B7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
B9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
B10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
B11	Habilidades interpersoais
B13	Autonomía na aprendizaxe
B14	Adaptación a situacións novas
B15	Creatividade
B16	Liderado
B17	Iniciativa e espírito emprendedor

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crise en comunidades socioeducativas	A2	B1 B2 B6 B7 B11 B13 B17
Asumir e orientarse de acordo cos valores de igualdade e cidadanía democrática e capacitar para a prevención e mediación nos casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...).	A3	B10 B11 B16
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos		B1 B2 B5 B7
Posuír capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de relación interpersoal, solidariedade e empatía.	A18	B6 B11 B15 B16
Asesorar na elaboración e aplicación de plans, programas, proxectos e actividades socioeducativas.	A20	B1 B2 B7 B9
Asesorar e acompañar a persoas e grupos en procesos de desenvolvemento socioeducativo.	A21	B6 B11 B14 B16

Contidos

Tema		
I. O conflito e a violencia	1.1. Análise do conflito e a violencia na sociedade actual: Epidemioloxía 1.2. Teorías explicativas da agresividade e a violencia. 1.3. Ciclos da violencia. Fases	
II. O conflito escolar: o maltrato entre iguais	2.1. Aproximación conceptual ao fenómeno do maltrato entre escolares 2.2. Situación nacional e internacional do maltrato entre escolares. 2.3. Factores identificativos no estudio do maltrato entre escolares.	
III. O conflito no contexto da familia e no contexto afectivo-relacional	3.1. A violencia intrafamiliar: os estilos educativos familiares. 3.2. A violencia de xénero: causas e manifestacións. 3.3. A violencia nas relacións de parella dos/as adolescentes.	
IV. O conflito no contexto laboral.	5.1. O conflito na empresa: o acoso laboral. 5.2. Situación nacional e internacional do acoso laboral.	
V. A Mediación na xestión e na resolución de conflitos.	5.1. Principios básicos da mediación. 5.2. Aplicacións da mediación na xestión e resolución de conflitos: técnicas e programas 5.3. O papel do/a educador/a Social como mediador/a	

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	8	0	8
Traballos tutelados	5	75	80
Presentacións/exposicións	8	28	36
Sesión maxistral	22	0	22
Actividades introdutorias	2	0	2
Probas de tipo test	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Traballos de aula	Exercicios ou proxectos que os/as estudantes desenvolven na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballos tutelados	Os/as estudantes en grupo, ou ben individualmente, elaboran un documento e/ou investigación sobre a temática da materia. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.

Presentacións/exposición	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dos resultados do s
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado (detección de coñecementos previos, motivacións...), así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos de aula	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos/as estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho da profesora, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho da profesora, no horario de titorías.
Traballos tutelados	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos/as estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho da profesora, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho da profesora, no horario de titorías.
Presentacións/exposicións	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos/as estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho da profesora, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho da profesora, no horario de titorías.
Sesión maxistral	- As sesións maxistrais, a realización dos traballos de aula e o estudo ou análise de situacións reforzaranse cunha atención personalizada para resolver as dúbidas dos/as estudantes e/ou aclaracións, tanto na aula (durante a presentación do tema, ou do traballo a desenvolver) como no despacho da profesora, no horario de titorías, de xeito individualizado. - Á elaboración dos traballos tutelados e a súa exposición se lle dedicará un tempo específico de titoría grupal na aula, sen que iso sexa impedimento para atender calquera dúbida ou cuestión no momento en que xurda, no despacho da profesora, no horario de titorías.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Traballos de aula	Os/as estudantes presentan o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia e/ou investigación.
Levarase a cabo en grupo, de forma escrita.
Ademais, tamén se valorará a exposición que se faga do traballo na aula.	20
Traballos tutelados	As experiencias, proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación na aula.	30
Probas de tipo test	Realizarase unha proba para a avaliación das competencias adquiridas que inclúe preguntas pechadas con tres ou catro alternativas de resposta. Os/as alumnos/as seleccionarán unha resposta entre as posibilidades. As respostas erradas puntuarán negativamente (2 mal restarán 1 ben).	50

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para superar a materia é necesario superar todas as probas.

Alumnado non presencial: deberá falar cos profesores da materia ao principio do curso, para acordar un plan de traballo específico.

Segunda convocatoria: o alumnado que aprobe algunha das partes ou probas da materia, se lle conservará a cualificación ata a segunda convocatoria (xullo). As probas non aprobadas serán avaliadas na mesma convocatoria.

Para superara materia é necesario superar todasas probas.

HORARIOS TITORIAS: PRIMER CUADRIMESTRE

LUNS: 10-11, 13-14 Y 19-21 HORAS

MARTES: 10-11 Y 13-14 HORAS

DESPACHO DA PROFESORA: SEGUNDO PABILLON "OLGA GALLEG0" SEGUNDO ANDAR DESPACHO NUMERO 8

Data de entrega de traballos: 5 decembro 2014

Datas de exame:

***Exame: 22 decembro 2014 16h. (Revisión de examen: 29 enero 2015)**

***Examen 2ª convocatoria: 2 julio 2015 (revisión de examen: 16 julio 2015)**

Bibliografía. Fontes de información

BIBLIOGRAFIA BASICA

PARKINSON, L. (2005). Mediación familiar. Teoría y práctica: Principios y estrategias operativas. Barcelona: Gedisa

TORREGO, J. (coord.) (2000). Mediación de conflictos en instituciones educativas. Madrid: Narcea.

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTARIA

BUSTELO, D. J. (1995). La Mediación familiar interdisciplinaria. B M S Ediciones, Madrid.

CARRERA, M.V., LAMEIRAS, M. E RODRÍGUEZ, Y. (2011). Víctimas e agresores/as na escola: unha análise do fenómeno "bullying" desde a perspectiva de xénero a través da voz dos seus protagonistas. En VV.AA, Cátedra Novacaixagalicia de Estudos feministas (pp. 11-42). Ourense: Universidade de Vigo, Difusora de Letras, Artes e Ideas.

CARRERA, M.V., LAMEIRAS, M., RODRÍGUEZ, Y., FAILDE, J.M. Y CALADO, M. (2008). Análisis comparativo del maltrato escolar entre iguales desde la perspectiva de la víctima, el agresor y el espectador. En J.A. González-Pienda y J.C. Núñez, Psicología y Educación: Un lugar de encuentro (pp. 2118-225). Oviedo: Universidad de Oviedo, Departamento de Psicología. ISBN: 978-84-8317-692-4.

CARRERA-FERNÁNDEZ, M. V., LAMEIRAS-FERNÁNDEZ, M., RODRÍGUEZ CASTRO, Y. Y VALLEJO-MEDINA, P. (2013). Bullying among Spanish Secondary Education Students: The role of Gender Traits, Sexism, and Homophobia. Journal of Interpersonal Violence, 29, may, doi: 10.1177/0886260513488695

CUADERNOS DE PEDAGOGÍA, nº -359 (julio-agosto 2006). Número monográfico sobre "Convivencia en los centros".

FERNANDEZ, I. (1998): Prevención de la violencia y resolución de conflictos. El clima escolar como factor de calidad. Madrid: Narcea.

JARES, X. (2001): Aprender a convivir. Vigo: Generales.

LAMEIRAS FERNÁNDEZ, M.; CARRERA FERNÁNDEZ, M.V.; RODRÍGUEZ CASTRO, Y.; FAÍLDE GARRIDO, J.M. (2009). Actitudes sexistas y maltrato escolar en adolescentes de secundaria. En A. Gil, G. Serig y A. Forcada (Eds.). Poder, poderes y empoderamiento... ¿Y el amor? ¡Ah, el amor! ! (pp. 277-285). Castellón de la Plana: Fundación Isonomía, publicacións de la Universitat Jaume I. Servei de Comunicació i publicacions. ISBN:978-84-692-1555-5.

MAGALHAES, M. J., RODRÍGUEZ CASTRO, Y. FORTE, A. (2014). As concepções dos/as Profissionais duma Casa de Abrigo de Solidariedade. Revista Iberoamericana de Salud y Ciudadanía, 2(2), 129-139.

NEUMAN, Y. (2006). Mediación Penitenciaria: alternativa a la prisión. Editorial Universidad de Buenos Aires, Buenos Aires.

RODRÍGUEZ CASTRO, Y., LAMEIRAS FERNÁNDEZ, M., CARRERA FERNÁNDEZ, M.V. Y FAILDE, J.M. (2009). Las actitudes hacia la violencia de género y el sexismo en una muestra de población gallega. Investigación, cultura, ciencia y tecnología, 2, 32-37.

TORREGO, J. C. (2009). El Plan de convivencia. Fundamentos y recursos para su elaboración y desarrollo. Madrid: Alianza Editorial.

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902

Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404

Intervención en saúde e educación social/O05G130V01902
